

Generation 2.0

For Rights Equality & Diversity

Εθνικές Εκλογές 2019 | Τι απαντούν τα κόμματα για την ένταξη

Ενόψει των επικείμενων εθνικών εκλογών, ο οργανισμός [Generation 2.0 RED](#) σε συνεργασία με το [Vouliwatch](#) έθεσαν σε όλα τα υποψήφια κόμματα του δημοκρατικού τόξου [ερωτήσεις](#) σχετικά με συγκεκριμένες πολιτικές ένταξης των μεταναστών και προσφύγων στην Ελλάδα.

Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς

1. Εμπόδια στην έκδοση και ανανέωση αδειών διαμονής Τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται μια διολίσθηση σε παλαιότερες καταστάσεις, καθώς οι δικαιούχοι πολίτες τρίτων χωρών έρχονται αντιμέτωποι με υπηρεσίες, οι οποίες αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τα αιτήματά τους σε εύλογο χρονικό διάστημα, με συνέπεια να ζουν σε μια μόνιμη προσωρινότητα και επισφάλεια. Οι καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση των αιτημάτων, μεταξύ άλλων, οφείλονται στην υποστελέχωση των υπηρεσιών, οι οποίες ειδικότερα στις μεγάλες πόλεις, φαίνεται πως εξαιτίας της κινητικότητας έχουν αποψιλωθεί.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι μέτρα θα πάρετε για την υποστήριξη των υπηρεσιών Αλλοδαπών και Μετανάστευσης προς την αποτελεσματική εφαρμογή του μεταναστευτικού δικαίου και την προστασία των δικαιωμάτων των δικαιούχων;

ΣΥΡΙΖΑ: Καταρχάς, είναι κοινώς αποδεκτό ότι τα τελευταία 4,5 χρόνια έγιναν σημαντικά βήματα από την Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ σχετικά με τη βελτίωση και τη διεύρυνση των αδειών διαμονής. Αναφέρουμε τις πιο σημαντικές:

Με τον Ν. 4332/2015, όσον αφορά στην άδεια για «εξαιρετικούς λόγους» η προϋπόθεση προηγούμενης παραμονής στην Ελλάδα μειώθηκε από τα 10 έτη στα 7, δίνοντας έτσι το δικαίωμα σε χιλιάδες συνανθρώπους μας να αποκτήσουν πιο γρήγορα νομιμοποιητικά έγγραφα. Επίσης, προστέθηκαν περαιτέρω κατηγορίες στην άδεια για ανθρωπιστικούς λόγους, όπως τα θύματα και οι μάρτυρες εγκλημάτων ρατσιστικής βίας, τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, trafficking, όσοι έχουν δουλέψει με επαχθείς και καταχρηστικούς όρους εργασίας κλπ. Ακόμη, με Υ.Α. από το 2017 η αρμοδιότητα για την κατηγορία των εξαιρετικών λόγων – που είναι και η πιο πολυπληθής σε αιτήματα – μεταφέρθηκε στις αποκεντρωμένες διοικήσεις, ακριβώς για να τρέξει πιο γρήγορα η διαδικασία. Επιπλέον, με τον πιο πρόσφατο Ν. 4540/2018 επήλθαν κι άλλες θετικές μεταβολές στην άδεια για εξαιρετικούς λόγους, όπως η επιμήκυνση της διάρκειας ισχύος της από 2 έτη σε 3.

Παρ' όλες αυτές τις πρωτοβουλίες τα προβλήματα λειτουργίας του συστήματος των αδειών διαμονής παραμένουν υπαρκτά και έγκεινται κυρίως στην υποστελέχωση αλλά και την έλλειψη σύγχρονων ηλεκτρονικών μεθόδων. Πρόκειται για προβλήματα που μας απασχολούν εδώ και χρόνια, έχοντας ήδη σχεδιάσει συγκεκριμένες δράσεις και έχοντας καταθέσει προτάσεις, όπως:

Α) τη λειτουργία «ηλεκτρονικής πλατφόρμας ραντεβού» (λειτουργεί ήδη πιλοτικά στη ΔΑΜ Πειραιά).

Β) την έκδοση «μπλε βεβαίωσης» και σε όσους αλλοδαπούς έχουν αιτηθεί άδειας διαμονής για εξαιρετικούς λόγους, ώστε να μη μένουν στο μεταίχμιο χωρίς δικαίωμα στην εργασία και λοιπά δικαιώματα μέχρι την έκδοση της άδειάς τους.

Γ) κίνητρα (οικονομικά και μη) στους υπαλλήλους των αποκεντρωμένων διοικήσεων και του Υπουργείου, ώστε να παραμένουν στις θέσεις τους. Φυσικά, η πιο επιτακτική ανάγκη είναι η περαιτέρω στελέχωση των αρμόδιων υπηρεσιών, η οποία ήταν και παραμένει ένα από τα κύρια αιτήματά μας προς τα συναρμόδια Υπουργεία. Η προηγούμενη περίοδος, βέβαια, ήταν δύσκολη λόγω των μνημονιακών περιορισμών σε προσλήψεις στο δημόσιο. Τώρα, θα πρέπει να αποτελέσει μία από τις κύριες προτεραιότητες της νέας Κυβέρνησης. Εκτός αυτού, χρειάζεται να επανεξεταστεί πού υπάγεται η αρμοδιότητα των υπηρεσιών αλλοδαπών και Μετανάστευσης, η οποία θα πρέπει να περάσει στο Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής για καλύτερη εποπτεία και πιο συντονισμένη λειτουργία ανά την επικράτεια.

2. Ιθαγένεια Παρά την ύπαρξη επαρκούς νομικού πλαισίου συνεχίζουν να υφίστανται προβλήματα και οι διαδικασίες προχωρούν εν μέσω μεγάλων γραφειοκρατικών δυσκολιών. Στην απόδοση ιθαγένειας στη δεύτερη γενιά, αν και ψηφίστηκε ο νόμος 4332/2015, παρατηρούνται ακόμα ακραίες καθυστερήσεις στην διεκπεραίωση των αιτημάτων σε κάποιες υπηρεσίες ιθαγένειας της χώρας. Συν τοις άλλοις, καθυστερήσεις συνεχίζονται και μετά την απόκτηση της ιθαγένειας. Στην διαδικασία πολιτογράφησης αλλογενών, πέραν των παρόμοιων καθυστερήσεων που παρατηρούνται στην εξέταση των αιτημάτων, η μεταρρύθμιση βάσει του ν.4604/2019 σχετικά με τις προϋποθέσεις αλλά και τη διαδικασία πολιτογράφησης μέχρι σήμερα δεν έχει ολοκληρωθεί καθώς οι απαραίτητες Υπουργικές Αποφάσεις δεν έχουν εκδοθεί.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς θα αντιμετωπίσετε τα ανωτέρω ζητήματα καθυστερήσεων και ουσιαστικών εκκρεμοτήτων με γνώμονα το κύρος της διαδικασίας και την ασφάλεια δικαίου των υποψηφίων;

Generation 2.0

For Rights Equality & Diversity

ΣΥΡΙΖΑ: Μια από τις βασικές μας προτεραιότητες ήταν η αποκατάσταση της αδικίας που είχε συμβεί με την ακύρωση των διατάξεων του Ν. 3838/2010 για την ιθαγένεια στη 2^η γενιά, αφήνοντας στο κενό χιλιάδες αιτήσεις νέων και παιδιών. Γι' αυτό και το 2015 ο Ν. 4332 ήταν ένας από τους πρώτους νόμους που έφερε η Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, ώστε να διασφαλίσει ότι όλα τα παιδιά που γεννιούνται ή/και πηγαίνουν σχολείο στη χώρα μας θα έχουν το δικαίωμα να λάβουν ελληνική ιθαγένεια. Ο νέος νόμος λειτουργεί και εφαρμόζεται από την πρώτη στιγμή, με δεδομένες όμως τις καθυστερήσεις αφενός λόγω των εκκρεμουσών αιτήσεων από το 2010 και του μεγάλου αριθμού νέων αιτήσεων το πρώτο διάστημα και αφετέρου λόγω της υποστελέχωσης των υπηρεσιών. Σήμερα ο ρυθμός, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, είναι σαφώς καλύτερος, με περιθώρια βέβαια περαιτέρω βελτίωσης. Ας μην ξεχνάμε, ότι ο ΣΥΡΙΖΑ προσπάθησε να βοηθήσει στις όποιες καθυστερήσεις και δυσλειτουργίες με στοχευμένες παρεμβάσεις, όπως η τροπολογία που φέραμε στη Βουλή - σε συνεργασία και με τη Generation 2.0. - το καλοκαίρι του 2017. Με τη συγκεκριμένη ρύθμιση πετύχαμε να παραταθεί η μεταβατική διάταξη για τους ενηλίκους που είχαν δικαίωμα ιθαγένειας 2^{ης} γενιάς για επιπλέον 6 μήνες, ώστε να μη χάσει κανείς την ευκαιρία να καταθέσει αίτηση.

Όσον αφορά στη διαδικασία πολιτογράφησης αλλογενών, επίσης φέραμε σημαντικές βελτιώσεις, όπως η πρόβλεψη δικαιώματος πολιτογράφησης σε αλλοδαπούς που κατοικούν νόμιμα τα τελευταία 12 έτη ανεξαρτήτως τύπου άδειας διαμονής. Επίσης, με τον πρόσφατο Ν. 4604/2019 η Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ έφερε ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο της πολιτογράφησης. Κατά πρώτον, μειώσαμε το παράβολο από 700 σε 550 ευρώ. Κατά δεύτερον, καταργήσαμε την υποχρέωση όσων έχουν λάβει ελληνική ιθαγένεια να αναμένουν έναν χρόνο από την κτήση της, ώστε να δικαιούνται να συμμετάσχουν σε προκηρύξεις του ΑΣΕΠ – μια παλαιά διάταξη που συνιστούσε διακριτική μεταχείριση μεταξύ Ελλήνων πολιτών. Το πιο σημαντικό είναι οι ουσιώδεις αλλαγές που νομοθετήσαμε στη διαδικασία της εξέτασης των αιτούντων. Αντικαταστήσαμε την παρωχημένη και – πολλές φορές – μη δικαιοκρατική «συνέντευξη» με τη διαδικασία των ερωτήσεων και απαντήσεων, οι οποίες θα είναι κοινές πανελλαδικά και θα επιλέγονται από ηλεκτρονική τράπεζα 300 ερωτήσεων και απαντήσεων, που θα βρίσκεται δημοσιοποιημένη στη διάθεση όλων στο site του ΥΠΕΣ. Πρόκειται για ένα μεγαλεπίβολο σχέδιο που θα θέσει τέλος σε αδικίες και παραλογισμούς του παρελθόντος. Όμως, λόγω της πρώιμης προεκλογικής περιόδου, δεν καταφέραμε να ολοκληρώσουμε τη διαδικασία, ώστε να εκδοθούν εγκαίρως οι απαραίτητες Υπουργικές Αποφάσεις και να λειτουργήσει τώρα ο νέος τρόπος εξέτασης. Παρ' όλα αυτά, τίποτα δεν εμποδίζει την εξέταση των εκκρεμουσών και νέων αιτήσεων, οι οποίες ελλείψει των νέων Υ.Α. θα εξετάζονται βάσει του πρότερου συστήματος, γεγονός που το εγγυώνται τόσο οι

γενικές αρχές της ασφάλειας δικαίου αλλά και η αρμόδια Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας.

Το επόμενο διάστημα, προτεραιότητα του ΣΥΡΙΖΑ θα είναι η έκδοση των Υ.Α. και η εφαρμογή του νέου τρόπου εξέτασης, όπως είχε σχεδιαστεί το προηγούμενο διάστημα από το ΥΠΕΣ.

Στον αντίποδα των δικών μας προσπαθειών για βελτίωση των διαδικασιών ιθαγένειας 2^{ης} γενιάς και πολιτογράφησης, βρισκόταν η ρητορική άλλων κομμάτων και ιδιαίτερα της ΝΔ, που ως αξιωματική αντιπολίτευση, μας κατηγορούσε αυτή και τα φίλα προσκείμενα σε αυτή ΜΜΕ, για «μαζικές ελληνοποιήσεις». Έναν χαρακτηρισμό ακραίο και πρωτίστως υποτιμητικό για την απόδοση ιθαγένειας, που αποτελεί μια από τις κορυφαίες θεσμικές διαδικασίες σ' ένα σύγχρονο δημοκρατικό κράτος.

3.Παράβολα Ο νόμος 4018/2011 προβλέπει ότι μέρος από τα έσοδα από τα παράβολα για τις άδειες διαμονής μεταναστών μπορούν να διατίθενται για υλικοτεχνικό εξοπλισμό, λειτουργικά έξοδα, καθώς και για δράσεις κοινωνικής ένταξης μεταναστών. Όμως, τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε η χρήση των εσόδων από τα παράβολα για την χρηματοδότηση του προσφυγικού λ.χ. αποζημιώσεις του τοπικού πληθυσμού στα νησιά.
ΕΡΩΤΗΣΗ: Ο χαρακτήρας των παραβόλων οφείλει να είναι ανταποδοτικός. Τι μέτρα θα πάρετε για τη διασφάλιση της χρήση τους για τη χρηματοδότηση των υποστελεχωμένων υπηρεσιών αλλά και δράσεων κοινωνικής ένταξης;

ΣΥΡΙΖΑ: Επειδή από τα παράβολα συγκεντρώνονται σημαντικά ποσά, αυτά πρέπει να διατίθενται σε ανταποδοτικές δράσεις σε όφελος των μεταναστών και των αρμόδιων υπηρεσιών. Αυτή είναι και η δική μας θέση. Το 2016 και το 2017 κατ' εξαίρεση είχε δοθεί ένα ποσοστό των παραβόλων για αποζημιώσεις των κατοίκων στα νησιά. Αυτό υπαγορεύτηκε τόσο από τις έκτακτες συνθήκες που επικρατούσαν εκείνη την περίοδο στο προσφυγικό όσο και από τη δύσκολη οικονομική κατάσταση της χώρας μας. Σε καμία περίπτωση δεν θα υιοθετούσαμε γενικότερα μια τέτοια πολιτική. Αντίθετα, μέλημα μας για την επόμενη περίοδο είναι να δοθεί προτεραιότητα στην εξεύρεση χρηματοδοτικών εργαλείων σε συνεργασία με την Ε.Ε. αλλά και τους Ο.Τ.Α., ώστε να προχωρήσουμε σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο κοινωνικής ένταξης όλων των μεταναστών που διαβιούν στη χώρα μας. Αυτές οι προτεραιότητες και ο σχεδιασμός περιγράφονται λεπτομερώς και στην Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη, η οποία εκπονήθηκε από το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής στις αρχές του 2019.

4.Αναθεώρηση συντάγματος-δικαίωμα ψήφου Το 2010 θεσμοθετήθηκε με τον ν.3838/2010 η συμμετοχή των νόμιμα διαμενόντων μεταναστών στις εκλογές της τοπικής

Generation 2.0

For Rights Equality & Diversity

αυτοδιοίκησης α' βαθμού υπό μια σειρά προϋποθέσεων. Με την απόφαση 460/2013 του Συμβουλίου της Επικρατείας, όμως, ορισμένες διατάξεις του νόμου, μαζί και αυτές που έριζαν την συμμετοχή των μεταναστών στις δημοτικές εκλογές, κρίθηκαν αντισυνταγματικές και καταργήθηκαν με τροπολογία στις αρχές του 2014. Σήμερα, η ψήφος των μεταναστών παραπέμφθηκε για ακόμη μια φορά από την προηγούμενη Επιτροπή Συνταγματικής Αναθεώρησης στην επόμενη Βουλή, η οποία θα φέρει και την ευθύνη της τελικής απόφασης.

ΕΡΩΤΗΣΗ: *Η επόμενη Βουλή θα είναι αναθεωρητική και για τη συγκεκριμένη διάταξη θα χρειαστούν 180 ψήφοι. Ποια θα είναι η θέση σας όταν κληθείτε να ψηφίσετε για το δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι σε τοπικό επίπεδο, όσων διαμένουν επί μακρόν στη χώρα;*

ΣΥΡΙΖΑ: Η ψήφος των μεταναστών αποτέλεσε για μας το μεγάλο στοίχημα της προηγούμενης περιόδου...και της επόμενης. Κατά τη διαδικασία της Επιτροπής Συνταγματικής Αναθεώρησης στα τέλη του 2018, ο ΣΥΡΙΖΑ ήταν το κόμμα που έφερε ξανά αυτό το πολύ σημαντικό ζήτημα στο προσκήνιο. Το αναδείξαμε καταρχάς μέσα από εκδηλώσεις του κόμματος με μεταναστευτικές κοινότητες.

Στη συνέχεια η Κ.Ο. του ΣΥΡΙΖΑ το κατέθεσε επίσημα ως πρόταση στην Επιτροπή Αναθεώρησης: να προστεθεί στο άρθρο 102 παρ. 2 του Συντάγματος ρητή αναφορά πως οι μετανάστες που διαβιούν χρόνια στη χώρα έχουν δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις αυτοδιοικητικές εκλογές. Το υποστηρίξαμε δημόσια με ανακοινώσεις, το υποστήριξαν οι βουλευτές μας στις συνεδριάσεις της Βουλής, το υποστήριξαν υποψήφιοι δήμαρχοί και ευρωβουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ. Δυστυχώς όμως, λοιδορηθήκαμε από την αξιωματική αντιπολίτευση και μεγάλο μέρος του τύπου για την πρότασή μας αυτή. Να σημειωθεί, μάλιστα, ότι όταν ήρθε προς ψήφιση στη Ολομέλεια της Βουλής σε δύο διαδοχικές συνεδριάσεις τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2019, υπερψηφίστηκε μόνο από τον ΣΥΡΙΖΑ, τους ανεξάρτητους βουλευτές που μας υποστήριζαν και το ΚΚΕ. Ήταν ιδιαίτερα λυπηρό ότι δεν υποστηρίχθηκε τουλάχιστον και από το ΚΙΝΑΛ, από τη στιγμή που η σχετική νομοθετική πρωτοβουλία του 2010 ανήκε στο ΠΑΣΟΚ.

Με αυτά τα δεδομένα, στην επόμενη Βουλή, η οποία θα αποφασίσει τελικώς ως η Αναθεωρητική, παραμένει μεγάλο στοίχημα για όλους μας να περάσει αυτή η πρόταση με 180 ψήφους. Ο ΣΥΡΙΖΑ θα είναι εκεί, για να υποστηρίξει ξανά με όλες του τις δυνάμεις την ψήφο στους μετανάστες. Περιμένουμε τώρα το ίδιο και από τις υπόλοιπες δημοκρατικές δυνάμεις. Το εκλογικό δικαίωμα είναι ζήτημα δημοκρατίας και ισότητας. Είναι πάνω από όλα

Generation 2.0

For Rights Equality & Diversity

μία από τις κορυφαίες μορφές ένταξης ανθρώπων που ζουν χρόνια στη χώρα μας, ώστε να έχουν επιτέλους τη δυνατότητα να συμμετέχουν ενεργά και συναποφασίζουν για τον τόπο τους.

5. Αντιμετώπιση παράτυπων μεταναστών Εξετάζοντας τα στατιστικά στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου και συγκεκριμένα το ποσοστό των απορριπτικών αποφάσεων, γίνεται αντιληπτό ότι ένας μεγάλος αριθμός αιτούντων άσυλο πρόκειται να εκπέσει σε καθεστώς μη νόμιμης διαμονής στη χώρα. Σε ίδιο καθεστώς διαμονής βρίσκονται και οι πολίτες τρίτων χωρών που κατείχαν κάποια άδεια διαμονής για εργασία, και λόγω της κρίσης δεν κατάφεραν να διατηρήσουν την άδεια διαμονής τους με συνέπεια να βρεθούν χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Δεδομένης της παρουσίας ενός αριθμού ατόμων χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα, τι είδους πολιτικές σκοπεύετε να ασκήσετε για την συγκεκριμένη κατηγορία του πληθυσμού που διαμένει στη χώρα;

ΣΥΡΙΖΑ: Η στόχευση του ΣΥΡΙΖΑ σε πολιτικές που θα σέβονται τα δικαιώματα των μεταναστών και θα διευκολύνουν την έκδοση νομιμοποιητικών εγγράφων ήταν σαφής ήδη από τους πρώτους μήνες διακυβέρνησης το 2015. Τότε, όπως αναφέραμε και στην απάντησή μας στην πρώτη ερώτησή σας, μειώσαμε την προϋπόθεση για τους «εξαιρετικούς λόγους» από 10 χρόνια σε 7 χρόνια προηγούμενης διαμονής στη χώρα. Να σημειωθεί εδώ ότι αυτή η διάρκεια διαμονής για τη συγκεκριμένη κατηγορία άδειας είναι μία από τις πιο σύντομες σε όλη την Ευρώπη. Δώσαμε, έτσι, το δικαίωμα σε χιλιάδες «αόρατους» ανθρώπους, που διακινδύνευαν καθημερινά να συλληφθούν και να απελαθούν, να ζήσουν αξιοπρεπώς στη χώρα μας. Παρ' όλα αυτά, εμείς είμαστε οι τελευταίοι που θα πούμε ότι το πρόβλημα σταμάτησε εκεί. Όντως, είναι υπαρκτές οι περιπτώσεις ανθρώπων που καταλήγουν χωρίς να έχουν στα χέρια τους κάποια άδεια διαμονής. Για αυτές τις περιπτώσεις επιδιώκουμε να έρθουν νομοθετικές παρεμβάσεις, όπως:

- περαιτέρω διεύρυνση της κατηγοριών της άδειας για ανθρωπιστικούς λόγους, ώστε να μπορούν να υπαχθούν εκεί σε περίπτωση που απορρίπτεται η αίτηση ασύλου.
- αναδιαμόρφωση της άδειας για εξαρτημένη εργασία: να μην περιορίζεται δηλαδή το όριο των μετακλήσεων και των ειδικοτήτων τους από την KYA που εκδίδεται κάθε δεύτερο έτος, αλλά να δίνεται κάθε φορά de facto η δυνατότητα πρόσληψης ανάλογα με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας σε συνεργασία με τον ΟΑΕΔ.
- Δυνατότητα για έκδοση άδειας διαμονής για τους μετανάστες που έχουν δουλέψει κατά το παρελθόν με εργόσημο για πάνω από ένα έτος.

Generation 2.0

For Rights Equality & Diversity

Τέλος, με αφορμή τη συγκεκριμένη ερώτηση, που θεωρούμε εξαιρετικά κρίσιμη, θα θέλαμε κι εμείς από πλευράς μας να θέσουμε ένα ρητορικό ερώτημα. Τι ακριβώς σημαίνει η θέση «εντατικοποιούμε τον έλεγχο των νομιμοποιητικών εγγράφων σε ολόκληρη τη χώρα», που υπάρχει στο επίσημο πρόγραμμα της ΝΔ; Μία νέου τύπου επιχείρηση «Ξένιου Δία»;

6. Μανωλάδα-Συμμόρφωση με την απόφαση του ΕΔΔΑ Στις 30 Μαρτίου 2017 το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανδρώπου (ΕΔΔΑ) καταδίκασε την Ελλάδα στην γνωστή υπόθεση της Μανωλάδας, για παραβίαση του άρθρου 4 παρ. 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανδρώπου (ΕΣΔΑ) περί καταναγκαστικής εργασίας. Από την τακτική παρακολούθηση των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης των μεταναστών εργατών γης στη Μανωλάδα Ηλείας, είναι σαφές πως παραμένει το ζητούμενο της πραγματικής συμμόρφωσης με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Σε τι είδους μέτρα θα προθείτε για την άμεση συμμόρφωση της Πολιτείας με την απόφαση του ΕΔΔΑ; Ποια είναι η πολιτική που σχεδιάζεται για την αποτροπή παρόμοιων φαινομένων στο μέλλον;

ΣΥΡΙΖΑ: Τα εγκλήματα που συνέβησαν το 2013 στη Μανωλάδα με θύματα τους μετανάστες εργάτες γης αποτελούν μία από τις πιο μαύρες σελίδες στην ιστορία των τελευταίων χρόνων. Επομένως, ήταν επακόλουθο να καταδικαστεί η Ελλάδα από το ΕΔΔΑ για την υπόθεση του 2013.

Ο ΣΥΡΙΖΑ το 2016, έφερε – σαν ένα πρώτο βήμα προς την αξιοπρέπεια – τη δυνατότητα «εργοσήμου» για αλλοδαπούς εργάτες γης χωρίς χαρτιά. Όμως αυτό είναι ένα προσωρινό μέτρο και δεν αρκεί σε καμία περίπτωση για να προστατεύσει πλήρως τους εργάτες γης. Παραμένει, άρα, βασική υποχρέωση της Πολιτείας να διασφαλίσει ότι θα τελειώσουν οριστικά τέτοια φαινόμενα. Για αυτό, όμως, απαιτείται μια συντονισμένη πολιτική. Προτεραιότητά μας είναι η ενίσχυση του πλαισίου προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων με την κύρωση της 129 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας για την Επιθεώρηση Εργασίας στην Γεωργία που θα δώσει επιπλέον δυνατότητες στο ΣΕΠΕ για την αντιμετώπιση της παραβατικότητας στον αγροτικό τομέα.

Μια, όμως, αποκλειστικά κατασταλτική προσέγγιση δεν αρκεί. Χρειάζεται μια δέσμη μέτρων πολιτικής που να περιλαμβάνει την απλούστευση των διαδικασιών που απαιτούνται για να αποκτήσουν οι εργάτες γης νόμιμη πρόσβαση στην αγορά εργασίας, την αντιμετώπιση στην πράξη των ελείψεων στην παροχή καταλυμάτων και την ενίσχυση της παρουσίας των

Generation 2.0

For Rights Equality & Diversity

κρατικών μηχανισμών που προσφέρουν βασικές κοινωνικές και διοικητικές υπηρεσίες σε τέτοιες περιοχές.

Η διασφάλιση όρων διαβίωσης που να ανταποκρίνονται στα αυτονόητα δικαιώματα των ανθρώπων περνάει μέσα από τον ενεργό ρόλο της πολιτείας μέσα από την εντατικοποίηση των ελέγχων, την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου και την ανάπτυξη πρωτοβουλιών που θα δεσμεύσουν όλους τους εμπλεκομένους στην τήρηση της νομιμότητας.

Τέλος, να σημειωθεί ότι, πέρυσι τον Ιούνιο, μετά την πυρκαγιά που ξέσπασε στη Μανωλάδα, υπήρξε κινητοποίηση των συναρμόδιων Υπουργών – οι οποίοι έσπευσαν άμεσα στην περιοχή. Πριν λίγους μήνες δόθηκε η δυνατότητα στους πληγέντες μετανάστες, που είχαν απωλέσει τα έγγραφά τους, να λάβουν άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους. Με τον τρόπο αυτό καθίσταται παράλληλα εφικτό να τους χορηγηθούν βιοηθήματα και παροχές στήριξης.

7. Αδήλωτη εργασία Σε μερικούς κλάδους εργασίας η αδήλωτη απασχόληση των μεταναστών έχει κεντρικό ρόλο και συγκεκριμένα σε αυτούς που ευνοούν την αύξηση της παραοικονομίας και την εκτεταμένη ζήτηση ανειδίκευτης εργασίας. Τομείς όπως είναι οι κατασκευές, οι μικρομεσαίες βιοτεχνίες (ενδύματα), η συντήρηση και επισκευή κατοικιών, η γεωργία και η κτηνοτροφία, η φροντίδα ηλικιωμένων και παιδιών, η οικιακή εργασία (ειδικά η άτυπη εργασία μέσω γραφείων εύρεσης εργασίας με συχνά με παράνομη παρακράτηση χρημάτων), καθαριότητα (με μεταφορά εργαζομένων σε πολλαπλούς εργοδότες), ο τουρισμός καθώς και ο επισιτισμός. Λόγω του καθεστώτος διαμονής τους το οποίο μπορεί να είναι επισφαλές, οι μετανάστες είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι με κίνδυνο να βρεθούν εκτεθειμένοι σε άθλιες συνθήκες εργασίας και διαβίωσης, χαμηλές αμοιβές και ανασφάλιστη εργασία.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι είδους νομοθετικές προσεγγίσεις θα υιοθετούσατε για να αντιμετωπίσετε την αδήλωτη εργασία; Πώς θα διασφαλίσετε την εφαρμογή της υπάρχουσας νομοθεσίας και των απαιτούμενων μηχανισμών ελέγχων;

ΣΥΡΙΖΑ: Όπως αναφέραμε και παραπάνω στην πέμπτη ερώτηση, είναι αναγκαίο να αναδιαμορφωθεί η άδεια για εξαρτημένη εργασία, ώστε να απαντά στις πραγματικές συνθήκες και ανάγκες της αγοράς εργασίας. Μέσα από αυτή τη μεταρρύθμιση θα πάφουν πολλοί μετανάστες να είναι «αόρατοι» και θα χτυπηθεί η αδήλωτη εργασία σε αυτούς τους κλάδους.

Επίσης, είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ότι από τον Ιούλιο του 2018 νομοθετήθηκε η αλλαγή της αρχιτεκτονικής του προστίμου, έτσι ώστε να αποδίδεται δικαιοσύνη στον εργαζόμενο, μέσα από την σύνδεση της έκπτωσης με την πρόσληψη του εργαζομένου και τον

Generation 2.0

For Rights Equality & Diversity

καταλογισμό αναδρομικών ασφαλιστικών εισφορών τριών μηνών. Επομένως η κατεύθυνση σε κάθε νομοθετική πρωτοβουλία πρέπει να υπάρχει απαραίτητα η διάσταση όχι μόνο της επιβολή ποινών αλλά και της απόδοσης δικαιωμάτων στους εργαζόμενους, ιδιαίτερα σε αυτούς που είναι ευάλωτοι.

Πέρα από την κύρωση της 129 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας, το υπάρχον πλαίσιο για την προστασία των μεταναστών εργαζομένων είναι αναγκαίο να ενισχυθεί σε δύο κρίσιμους τομείς: την εργασία με ιδιαιτέρα καταναγκαστικούς όρους και την εμπορία ανθρώπων. Σκοπός της παρέμβασης θα πρέπει να είναι να ενισχυθούν η συνεργασία μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών και η δυνατότητα εντοπισμού τέτοιων πρακτικών και επιβολής ποινών. Επιπλέον, θα πρέπει να συνδέεται με την προστασία των εργαζομένων που γίνονται θύματα εργασιακής εκμετάλλευσης και βρίσκονται σε επισφαλές καθεστώς διαμονής στην χώρα.

Τέλος, για να υπάρχει η εφαρμογή του πλαισίου στην πράξη πρέπει να συνεχιστεί η ενίσχυση του ΣΕΠΕ και των Περιφερειακών Ελεγκτικών Κέντρων Ασφάλισης του ΕΦΚΑ. Πέρα από την αύξηση του δυναμικού του ΣΕΠΕ κατά 35% σχεδιάζουμε να προχωρήσουμε σε 150 επιπλέον προσλήψεις, ενώ απαραίτητη είναι και η εκπαίδευση των Επιθεωρητών για να μπορούν να ανταποκριθούν στην αντιμετώπιση κάθε μορφής παραβατικότητας.

8.Ιση μεταχείριση στην κοινωνική ασφάλιση και στην πρόνοια Με βάση την κείμενη νομοθεσία (ν.4387/2016), όσοι αδυνατούν να αποδείξουν 40 χρόνια μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη με αναλογία 1/40, για κάθε έτος που λείπει. Αυτό είναι ένα ζήτημα που αφορά μετανάστες, Έλληνες ομογενείς αλλά και Έλληνες πολίτες με μεταναστευτική καταγωγή, καθώς για όλους αυτούς η μόνιμη διαμονή προσμετράται στη βάση των αδειών διαμονής που είχαν στη χώρα. Ως γνωστόν, η πρώτη συντονισμένη διαδικασία νομιμοποίησης των μεταναστών ξεκίνησε το 1998 (σύμφωνα με τα Π Δ358/1997 και 359/1997). Συνεπώς για τις προαναφερθείσες ομάδες πληθυσμού μειώνεται κατά το ήμισυ, η ήδη χαμηλή εθνική σύνταξη ακόμα και εάν έχουν συμπληρωθεί τα απαραίτητα ένσημα. Αναφορικά με την πρόνοια, ένα παράδειγμα για την άνιση μεταχείριση των μεταναστών είναι το γεγονός ότι λόγω των προϋποθέσεων, μακροχρόνια διαμένοντες (κάτοχοι δεκαετούς άδειας ή και δεύτερη γενιά) με αναπηρία είτε στερούνται των ανάλογων επιδομάτων είτε υποχρεούνται να αλλάξουν το καθεστώς διαμονής τους με άδειες διαμονής μικρότερης διάρκειας και χωρίς δικαίωμα στην εργασία.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι μέτρα θα πάρετε είτε ως κυβέρνηση, είτε ως αντιπολίτευση, για την ισότιμη μεταχείριση στην κοινωνική ασφάλιση και στην πρόνοια;

Generation 2.0

For Rights Equality & Diversity

ΣΥΡΙΖΑ: Η πρόσβαση των πολιτών τρίτων χωρών στις κοινωνικές δομές του κράτους καθώς και η ίση μεταχείρισή τους σε σχέση με τους Έλληνες πολίτες στο σύστημα της κοινωνικής ασφάλισης και το σύστημα πρόνοιας αποτελεί βασική μέριμνα και σημαντικό στόχο της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ.

Ως κυβέρνηση, προσπαθήσαμε να μειώσουμε τις ήδη υφιστάμενες διακρίσεις κατά των πολιτών τρίτων χωρών, ενισχύοντας την πρόσβασή τους στις κοινωνικές δομές της χώρας.

Ενδεικτικά αναφέρουμε την πρόσφατη κοινή εγκύκλιο των Υπουργείων Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υγείας και Μεταναστευτικής Πολιτικής, που εκδόθηκε τον Ιούνιο του 2019 και με την οποία αντιμετωπίζονται χρόνια προβλήματα απόδοσης ΑΜΚΑ σε πολίτες τρίτων χωρών, των οποίων τα ταυτοποιητικά έγγραφα δεν ανέφεραν όλα τα πεδία που απαιτούνταν για την έκδοση ΑΜΚΑ. Με αυτό τον τρόπο αντιμετωπίστηκε μία χρόνια κατάσταση που οδηγούσε στον αποκλεισμό πολιτών τρίτων χωρών από τις κοινωνικές δομές επειδή τα κράτη από τα οποία προέρχονται έχουν διαφορετικό σύστημα καταγραφής στοιχείων των πολιτών τους από την Ελλάδα.

Στο πλαίσιο των δράσεων για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων στην κοινωνική πρόνοια, σημειώνουμε ότι με ρύθμιση του Ν.4387/2016 εξορθολογήσαμε την προηγουμένως ισχύουσα διάταξη του ν. 4093/2012, η οποία είχε θέσει ένα αυστηρότερο πλαίσιο για τη χορήγηση του επιδόματος ανασφάλιστου υπερήλικα. Ακόμη, νομοθετήθηκε πρόσφατα διάταξη, σύμφωνα με την οποία δεν εφαρμόζονται οι περιορισμοί της διαμονής για την καταβολή του επιδόματος ανασφάλιστου υπερήλικα στους δικαιούχους που είναι μέλη της ελληνικής μειονότητας της Αλβανίας (άρθρο δεύτερο του ν.4618/2019, Α' 89). Με τη διάταξη αυτή η ρύθμιση για την καταβολή του επιδόματος έγινε ακόμη δικαιότερη, με το καθορισμό λιγότερο αυστηρών κριτηρίων λήψης για τους δικαιούχους στους οποίους εφαρμόζεται. Η ρύθμιση αυτή ήταν η εκκίνηση μιας συνολικής προσπάθειας αντιμετώπισης του εν λόγω ζητήματος στην κατεύθυνση της ισότιμης μεταχείρισης όσων διαμένουν στην ελληνική επικράτεια. Επίσης, με τον Ν. 4546/2018 αποκαταστήσαμε μια χρόνια αδικία, ώστε να μπορούν να καλύπτονται πλέον ασφαλιστικά για υγειονομική περίθαλψη και τα ενήλικα τέκνα μεταναστών που σπουδάζουν, όπως ακριβώς ισχύει και για την ασφάλιση των τέκνων ημεδαπών.

Παρά τις προσπάθειες που έγιναν την τελευταία τετραετία, αναγνωρίζουμε ότι υπάρχουν ακόμη πολλά και σημαντικά βήματα που πρέπει να γίνουν για την επίτευξη της ίσης αντιμετώπισης των πολιτών τρίτων χωρών με τους Έλληνες πολίτες στην κοινωνική ασφάλιση και την πρόνοια. Αναγνωρίζουμε την ανάγκη περαιτέρω εξέτασης του πλαισίου που θέτει προϋποθέσεις διαμονής για την απόκτηση δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης

Generation 2.0

For Rights Equality & Diversity

και πρόνοιας, ώστε να μη δημιουργούνται διακρίσεις σε βάρος των πολιτών τρίτων χωρών. Έχοντας αυτό κατά νου θα κινηθούμε και στη συνέχεια, με στόχο την εξάλειψη των κοινωνικών ανισοτήτων στη χώρα.

9.Στέγαση-Στρατηγική ένταξης Με την απόφαση του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής με αριθ. 6382/2019 τέθηκαν σε ισχύ οι χρονικοί περιορισμοί στη στέγαση και στα επιδόματα των δικαιούχων διεθνούς προστασίας ανάλογα με την ημερομηνία απόκτησης της προσφυγικής ιδιότητας, χωρίς όμως να έχουν δημιουργηθεί οι συνθήκες που θα ευνοήσουν την αυτονομία τους. Η συγκεκριμένη κίνηση, καθώς και η έλλειψη εθνικής στρατηγικής για την ένταξη (καθώς δεν έχει δημοσιευτεί σε τελική μορφή) ύστειλεν αμφιβόλω την ασφαλή διαβίωση και ένταξη της συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας στην ελληνική κοινωνία.
ΕΡΩΤΗΣΗ: Σε τι είδους ενέργειες θα προβείτε για να διασφαλίσετε την θεσμική προστασία τέτοιου είδους ευάλωτων πληθυσμών μέσω της παροχή ενός κατάλληλου οικονομικού, προνοιακού και υποστηρικτικού πλαισίου;

ΣΥΡΙΖΑ: Έχουμε περάσει πλέον από τη φάση της πρώτης υποδοχής στη φάση της ένταξης των προσφύγων. Γι' αυτόν τον λόγο εκπονήθηκε φέτος η Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη από το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής. Σε συνέχεια της Υπουργικής Απόφασης που αναφέρετε, η Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ έχει ήδη προβεί σε ενέργειες για τη διασφάλιση της προστασίας των δικαιούχων διεθνούς προστασίας. Συγκεκριμένα:

I. Σε ό,τι αφορά τα άτομα στα οποία έχει χορηγηθεί καθεστώς αναγνώρισης έως και τις 31/12/2017 και των οποίων οι παροχές υπό το πρόγραμμα ESTIA έχουν λήξει, σημειώνεται ότι, με την Δ13/οικ./25150/557 κοινή υπουργική απόφαση, αυτά έχουν αποκτήσει πρόσβαση στο Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης (ΚΕΑ). Επίσης, οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση στο κράτος πρόνοιας εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου, όπως ισχύει για τους Έλληνες πολίτες.

II. Για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας που έχουν αναγνωριστεί από 1/1/2018, σημειώνεται ότι μπορούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα HELIOS. Πρόκειται για μια ολιστική παρέμβαση για δικαιούχους διεθνούς προστασίας, οι οποίοι διαμένουν σε δομές του συστήματος υποδοχής της χώρας (διαμερίσματα του προγράμματος ESTIA, ΑΔΦ, κ.τ.λ.) και οι οποίοι μετά την αναγνώριση του καθεστώτος τους, «χάνουν» τις προστατευτικές παροχές που απολάμβαναν ως αιτούντες άσυλο, βάσει της ελληνικής νομοθεσίας και της Σύμβασης της Γενεύης όπως ισχύει. Το πρόγραμμα στοχεύει στην ενδυνάμωση των δυνατοτήτων και των δεξιοτήτων των αφελούμενων με στόχο σταδιακά να αναλάβουν την ανεξάρτητη διαβίωσή τους και να ενταχθούν ομαλά στην ελληνική κοινωνία και Πολιτεία.

Το πρόγραμμα παρέχει στους αφελούμενους: α) υποστήριξη της αυτόνομης στέγασής τους. Οι αφελούμενοι και αφελούμενοι θα λάβουν επιδότηση ώστε να συνάψουν σύμβαση μίσθωσης διαμερίσματος στο όνομά τους. β) μαθήματα ένταξης για τους αφελούμενους και τις αφελούμενες του προγράμματος 16-65 ετών, εφόσον δεν είναι ήδη εγγεγραμμένοι στη δημόσια εκπαίδευση. γ) της προώθησης στην αγορά εργασίας μέσω ατομικών συνεδριών επαγγελματικού προσανατολισμού. δ) της ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας και προώθησης κοινωνικής συνοχής, μέσω συναφών δράσεων (αθλητικές εκδηλώσεις, κ.ά.)

III. Συμπληρωματικά των παραπάνω, το φθινόπωρο αναμένεται η έναρξη πιλοτικού πρόγραμμα κατάρτισης, πιστοποίησης δεξιοτήτων και προώθησης στην απασχόληση μέσω του ΟΑΕΔ για 3.000 δικαιούχους διεθνούς προστασίας και αιτούντες αυτής. Το πρόγραμμα πρόκειται να υλοποιηθεί από το Υπουργείο Εργασίας και έχει σχεδιαστεί σε συνεργασία με το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής, με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης.

Με τις παραπάνω δράσεις μας στοχεύουμε να ενταχθούν ουσιαστικά στην κοινωνία οι πρόσφυγες που διαμένουν στη χώρα μας, μέσα από τη στέγασή τους σε διαμερίσματα και σπίτια εντός του αστικού ιστού, μέσα από την εκπαίδευση όλων – ανηλίκων και ενηλίκων – και φυσικά μέσα από την εργασία. Την ίδια στιγμή που εμείς μιλάμε για ένταξη, η ΝΔ οραματίζεται το προσφυγικό με αυστηρή φύλαξη συνόρων και καθιέρωση κλειστών κέντρων πρώτης υποδοχής. Οι αιτούντες άσυλο, δηλαδή, κατά τη ΝΔ πρέπει να κρατούνται. Αυτή η θέση έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τις αρχές της Σύμβασης της Γενεύης αλλά και με το ενωσιακό δίκαιο και συγκεκριμένα την Οδηγία 2013/33/ΕΕ, σύμφωνα με την οποία ο αιτών διεθνή προστασία απαγορεύεται να κρατείται, παρά μόνο κατ’ εξαίρεση και για συγκεκριμένους σοβαρούς λόγους.

10. Εκπαίδευση Βάσει της κείμενης νομοθεσίας, κάθε παιδί που βρίσκεται στη χώρα έχει δικαίωμα πρόσβασης στη σχολική εκπαίδευση ανεξαρτήτως νομικού καθεστώτος στο οποίο υπάγονται οι γονείς του. Σύμφωνα με την εκτίμηση της UNICEF, έως και τα τέλη Απριλίου 2019, 28.500 παιδιά πρόσφυγες και μετανάστες βρίσκονταν στην Ελλάδα. Παρά τις προσπάθειες των αρμόδιων φορέων για την διευκόλυνση της ένταξης τους, η πρόσβαση στην εκπαίδευση για ένα μεγάλο αριθμό των παιδιών αυτών εξακολουθεί να είναι περιορισμένη.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς θα διασφαλίσετε την εγγραφή στα σχολεία όλων των παιδιών προσφύγων και μεταναστών που βρίσκονται στη χώρα; Τι μέτρα θα πάρετε για την πρόληψη της σχολικής διαρροής των παιδιών αυτών;

Generation 2.0

For Rights Equality & Diversity

ΣΥΡΙΖΑ: Ο στόχος μας είναι όλα τα παιδιά να πηγαίνουν σχολείο. Γι' αυτό και μία από τις πρώτες ενταξιακές πολιτικές που σχεδιάσαμε για τους πρόσφυγες, που ήρθαν τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας, ήταν η εκπαίδευση των προσφυγόπουλων. Προς αυτόν τον σκοπό, συστήθηκε ήδη από το 2016 στο Υπουργείο Παιδείας Επιστημονική Επιτροπή που εκπόνησε συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Βασικοί στόχοι υπήρξαν οι εξής:

- Διασφάλιση του δικαιώματος στην εκπαίδευση που συνιστά βασικό ανθρώπινο δικαίωμα κάθε παιδιού σύμφωνα με το ευρωπαϊκό και το εθνικό δίκαιο.
- Διασφάλιση της ψυχοκοινωνικής υποστήριξης με σκοπό την επιτυχή ένταξη των παιδιών στη σχολική κουλτούρα μετά από μια μεταβατική περίοδο προετοιμασίας.
- Παροχή εκπαίδευσης με προοπτική την ένταξη των ανηλίκων είτε στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα είτε στο εκπαιδευτικό σύστημα άλλης ευρωπαϊκής χώρας σε περίπτωση μετεγκατάστασής τους

Αυτό το πρόγραμμα, παρά τις προσπάθειες σαμποτάζ και τις ρατσιστικές εκδηλώσεις που καταγράφηκαν, λειτούργησε. Λειτούργησε με την κινητοποίηση του κόμματος και της νεολαίας μας, όπου χρειάστηκε, και ευρύτερα με τη στήριξη και τον αγώνα του κινήματος αλληλεγγύης πανελλαδικά. Λειτούργησε και διευρύνθηκε: Τη σχολική χρονιά που μόλις τελείωσε πάνω από 12.000 προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο.

Η πολιτική μας στόχευση είναι όλα τα παιδιά να ενταχθούν στην πρωινή ζώνη του δημόσιου σχολείου. Να μην υπάρχουν στο μέλλον διαρροές, όχι μόνο από τον προσφυγικό πληθυσμό αλλά και από τα παιδιά των μεταναστών που ζουν χρόνια στη χώρα μας. Γι' αυτό το επόμενο διάστημα πρέπει να δούμε σοβαρά την υλοποίηση προγραμμάτων γλωσσομάθειας για ενήλικες (αντίστοιχα με αυτό του HELIOS), ώστε να εκπαιδευτούν οι γονείς και να έχουν συνεπαόλουθα τη βούληση να στείλουν και τα παιδιά τους στο σχολείο. Ας μην ξεχνάμε ότι το σχολείο είναι ο πιο οργανικός θεσμός ένταξης γιατί τα παιδιά είναι μαζί στην τάξη, αλλά αποτελεί και πλαίσιο και για την επαφή των οικογενειών. Δίνει δυνατότητα κοινωνικοποίησης, να ανακτήσει το παιδί την ταυτότητά του σαν παιδί.

Για εμάς, λοιπόν, η εκπαίδευση προσφύγων και μεταναστών είναι προτεραιότητα και αναφαίρετο δικαίωμα όλων των ανθρώπων. Στον αντίποδα, είναι τουλάχιστον επικίνδυνο αυτό που διαβάζουμε στο πρόγραμμα της ΝΔ: «Δημιουργούμε ειδικές τάξεις υποδοχής στα σχολεία ώστε να ενσωματώνονται ομαλά στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα τα παιδιά όσων παραμείνουν στη χώρα μας ως αναγνωρισμένοι πρόσφυγες και μέχρι να καταστεί εφικτή η επιστροφή τους». Η διάκριση αυτή μεταξύ παιδιών αναγνωρισμένων προσφύγων και παιδιών αιτούντων άσυλο, καταστρατηγεί το δικαίωμα όλων ανεξαιρέτως των παιδιών

Generation 2.0
For Rights Equality & Diversity

στην εκπαίδευση, όπως διατυπώνεται στη διεθνή σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

**Οι ερωτήσεις απαντήθηκαν από το Τμήμα Προσφυγικής και Μεταναστευτικής Πολιτικής
του ΣΥΡΙΖΑ*